

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ**

Освіта збереже Україну!

Матеріали I Всеукраїнських Прокопенківських читань
(10 червня 2022 року)

м. Харків

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ГРОМАДСЬКА СПІЛКА «ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОНСОРЦІУМ»
КЗ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
КВНЗ «ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені Г. С. СКОВОРОДИ

Освіта збереже Україну!

Матеріали І Всеукраїнських Прокопенківських читань

(10 червня 2022 року)

м. Харків

Головний редактор:

БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

АСТАХОВА Катерина – доктор історичних наук, професор, ректор Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія»;

БЄЛОВА Людмила – доктор соціологічних наук, професор, директор ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, президент громадської спілки «Харківський університетський консорціум»;

БАШКІР Ольга – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки, голова РМУ ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

БЕРЕЖНА Світлана – доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ГОЛОБОРОДЬКО Костянтин – доктор філологічних наук, професор, декан українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ДОВЖЕНКО Тетяна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкового навчання ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ЛУК'ЯНОВА Лариса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України;

ПОКРОЄВА Любов – кандидат педагогічних наук, доцент, ректор КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»;

ПОНОМАРЬОВА Галина – доктор педагогічних наук, професор, ректор КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»;

ПОНОМАРЬОВА Наталія – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету ХНПУ імені Г. С. Сковороди ;

ЦАПКО Алла – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітології та інноваційної педагогіки ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ЧЕРНІКОВА Інна – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії України ХНПУ імені Г. С. Сковороди;

ШАПОВАЛОВА Олена – начальник редакційно-видавничого відділу ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

*Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 6 від 15 червня 2022 року)*

Освіта збереже Україну! : матеріали I Всеукраїнських Прокопенківських читань, Харків, 10 черв. 2022 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2022. – 399 с.

У збірнику відображено тези I Всеукраїнських Прокопенківських читань, присвячених ушануванню пам'яті доктора педагогічних наук, професора, академіка Національної академії педагогічних наук України, заслуженого працівника народної освіти України, Почесного громадянина м. Харкова Прокопенка Івана Федоровича. Він містить роздуми і спогади, пов'язані з постаттю великого педагога сучасності, його думками про націєтворчу місію Вчителя, роль педагогічних університетів як унікальних освітньо-виховних і культурно-духовних центрів підготовки вчителів.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

**ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАТИЗАЦІЯ У СФЕРІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»**

Батюк Л.В.

кандидат біологічних наук, доцент, Харківський
національний медичний університетм. Харків, Україна,

email:lili.batyuk@gmail.com
<https://doi.org/10.5281/zenodo.6915405>

Навчання студентів у двадцять першому столітті є складною справою. Низка факторів, таких як відмінності в соціальній структурі, економіці, інформаційних технологіях, зміни в урядових структурах, зміна національних пріоритетів, доступність і розподіл ресурсів, інтеграція надання медичної допомоги та медичної освіти, а також здоров'я населення має суттєвий та динамічний вплив на освітні програми й результати та створює неспокійне середовище. Заклади медичної освіти повинні відповідати вимогам регуляторних органів, таких як органи сертифікації, ліцензування та акредитації, водночас випускаючи компетентних фахівців. Яскравим свідченням є експоненційне зростання магістерських програм у галузі медичної освіти пов'язаних з цифровими технологіями [1]. Цифрові медичні технології розглядаються як ключове рішення для вирішення багатьох проблем, підкріплених надзвичайною ситуацією у сфері охорони здоров'я у зв'язку з мультизахворюваністю, коронавірусною хворобою 2019 року (COVID-19) та ін., оскільки вони мають потенціал змінити спосіб надання медичних послуг і сприяють здоров'ю та добробуту мільйонів громадян [2]. Медичні працівники відіграють вирішальну роль у допомозі пацієнтам у належному використанні цифрових технологій охорони здоров'я. Наприклад, технології з відкритим вихідним кодом забезпечили недороге поширення та доступ до даних та інформації про здоров'я, технології телемедицини запропонували канали зв'язку для громадян і медичних працівників, окрім фізичних консультацій, а нанотехнологічні продукти були розроблені для покращення діагностики та

лікування COVID-19. Проте широке та стійке впровадження цифрових технологій як у конкретні клінічні умови, так і в національні системи охорони здоров'я просувається повільно. Основні перешкоди для успішного впровадження цифрового здоров'я та технологій – це відсутність скоординованої формальної освіти необхідність покращення цифрових компетенцій медичних працівників. Для ефективного впровадження відповідних тем у медичну освіту слід враховувати потреби ключових зацікавлених сторін та статус медичної програми [3].

У цій статті представлено результати дослідження, що оцінює очікування та потреби студентів-медиків щодо цифрової компетентності студентів медичних закладів освіти при вивченні дисципліни «Інформатизація у сфері громадського здоров'я». Освітня програма другого (магістерського) рівня вищої освіти «Інформатизація у сфері громадського здоров'я», галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 229 «Громадське здоров'я» викладається з метою формування та розвитку в студентів системи знань і компетентності в галузі цифрових технологій для забезпечення раціонального використання сучасного програмного забезпечення загального та спеціального призначення при обробленні медико-біологічних даних, вивчення закономірностей та принципів інформаційних процесів у системах різного рівня ієрархії в галузі охорони здоров'я, сфері громадського здоров'я, проблем збору, збереження, оброблення й передачі сигналів та зображень у медицині, систем підтримки прийняття рішень у медицині; інформаційних технологій аналізу, моделювання, прогнозування, управління в галузі медико-біологічних досліджень. Обсяг дисципліни: 5 кредитів ЄКТС, або 150 годин, з яких 4 години лекційних занять, 12 годин практичних занять, 134 години самостійної роботи. Вид контролю – диференційований залік.

У результаті дослідження, дотримуючись пояснювального підходу, проведено перехресне онлайн-опитування змішаними методами. Група складалася із 25 студентів Харківського національного медичного університету, які вивчали дисципліну «Інформатизація у сфері громадського здоров'я» в

першому семестрі на першому курсі. Було розроблено 28 питань, з яких 14 були кількісними, а 14 – якісними; приклад запитання: «Як часто Ви використовуєте технології eHealth у вашому повсякденному житті?». Дані були зібрані за допомогою інформованої згоди в Інтернеті, шляхом опитування. Був проведений лінійний регресійний аналіз для виявлення впливу медичного навчання на відповіді та для запитань, на які можливі відповіді від 0 (повністю не згоден) до 5 (повністю згоден). Відповіді «не визначився» та «я відчуваю себе недостатньо поінформованим» розглядалися суміжно в моделі лінійної регресії. Більшість кількісних запитань включала порядковий формат відповідей (шкала типу Лайкерта).

Респонденти вказали на необхідність більшого впровадження eHealth у медичну програму (згодні або повністю згодні: 92,9%) та суб'єктивну відсутність цифрових навичок до вивчення дисципліни. Після закінчення семестру респонденти оцінили свою компетентність в eHealth як гарну або дуже гарну: 48 % та 52%. Була виявлена мінливість у відповідях на запитання «Чи готові Ви застосувати програми eHealth у повсякденному житті?». Респонденти вказали на додаткову потребу в більш конкретному ознайомленні з електронною охороною здоров'я, що включає керування даними, практичне навчання з технологіями eHealth, правову базу, дослідницькі та підприємницькі можливості, роль у здоров'ї населення та системи охорони здоров'я, комунікативні навички. Загалом вони мали позитивні очікування щодо eHealth. Респонденти повністю погодилися з тим, що медичні працівники повинні відповідати за знання та навички своїх пацієнтів у сфері eHealth–99 %.

Результати дослідження показали, що більшість студентів позитивно ставиться до цифровізації охорони здоров'я й готова брати на себе відповідальність, особливо як посередник цифрової медичної грамотності для пацієнтів. Під час опитування було виявлено брак знань та навичок щодо адекватного використання та оцінки цифрових технологій охорони здоров'я, пов'язаних із відсутністю відповідних тем у програмі дисципліни

«Інформатизація у сфері громадського здоров'я». Спостерігався попит на

додаткові концепції навчання, починаючи від техніко-теоретичних питань (управління даними, інформатика, юридичні та етичні аспекти) і закінчуючи практичним навчанням із використанням конкретних технологій та спілкуванням із пацієнтами. Навчальна дисципліна «Інформатизація у сфері громадського здоров'я» формує знання медичних інформаційних систем та системних зв'язків між інформаційною інфраструктурою та загальнодержавними реєстрами забезпечує вивчення програмних засобів медичної спрямованості шляхом використання баз даних, що полягає в інтегрованому збереженні й диференційованому використанні всієї інформації про об'єкти предметної галузі, які становлять основу предметних компетентностей дисципліни «Інформатизація у сфері громадського здоров'я» та є невід'ємною складовою професійної компетентності майбутнього лікаря.

ЛІТЕРАТУРА

1. Masters K. Preparing medical students for the e-patient. *Medical Teacher*. 2017. № 39(7), P. 681–685. URL: 10.1080/0142159x.2017.1324142.
2. Greenhalgh T., Wherton J., Shaw S., Morrison C. Videoconsultations for covid-19. *BMJ*. 2020. № 368. P. 1–2. URL: 10.1136/bmj.m998.
3. Батюк Л. В., Жерновникова О. А. Формування професійної компетентності студента медичного університету при вивченні медико-біологічних дисциплін. *Professional Education: Methodology, Theory and Technologies. Професійна освіта: методологія, теорія та технології*. 2021. вип.14, С. 42–75. URL: 10.31470/2415-3729-2021-14-51-89.